

Akceptuję:

Marlena Maląg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

MINISTERSTWO

RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023

Realizatorami Programu są podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Warszawa, listopad 2022 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna Programu	4
II. Diagnoza sytuacji	4
III. Cele i adresaci Programu	5
IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu	7
V. Kwalifikowalność kosztów	11
VI. Tryb realizacji Programu	14
VII. Finansowanie Programu	16
VIII. Terminy i warunki realizacji Programu	16
IX. Przetwarzanie danych osobowych	17
X. Zadania podmiotów realizujących Program:	18
XI. Monitoring, sprawozdawczość, kontrola Programu	20

Wstęp

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, zwany dalej „Programem”, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Usługi asystencji osobistej były formą wsparcia finansowaną w ramach poprzedniej edycji tego Programu w latach 2020-2022 oraz Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycje 2019-2022, realizowanego przez jednostki samorządu terytorialnego.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- 1) poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności przez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- 2) wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb;
- 3) uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- 4) zwiększenia wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w pozaszkolnych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego;
- 5) wykorzystanie potencjału podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.) – posiadających statutowy zapis o prowadzeniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz faktycznie prowadzących działalność na rzecz tych osób przez okres co najmniej 3 lat przed dniem złożenia oferty, zwanymi dalej „realizatorami Programu”.

W ostatnich latach obserwuje się wzrost zainteresowania organizacji pozarządowych realizacją usług asystencji osobistej. Mimo to, dla wielu osób z niepełnosprawnościami usługa asystencji osobistej jest nadal niedostępna. Dlatego też konieczne jest ogłoszenie kolejnej edycji Programu realizowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego, zwanego dalej „Funduszem”, która zapewni ciągłość świadczenia tej usługi.

I. Podstawa prawna Programu

Program będzie realizowany w trybie otwartego konkursu ofert, na podstawie art. 7 ust. 5 w związku z art. 14 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, z późn. zm.). Program będzie realizowany ze środków Funduszu Solidarnościowego, o którym mowa w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym, zwanego dalej „Funduszem”.

II. Diagnoza sytuacji

Program zapewni wsparcie następującym osobom, zwanym dalej również „uczestnikami” lub „uczestnikiem”, w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- 1) dzieciom do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji; oraz
- 2) osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.).

Realizacja Programu, mającego na celu zwiększenie dostępności do usług asystencji osobistej, wpisuje się w główny cel funkcjonowania Funduszu, którego ideą jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Należy podkreślić, że rozpowszechnienie usług asystencji osobistej umożliwi osobom niepełnosprawnym prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Uwzględniając powyższe, nadrzędnym celem usług asystencji osobistej powinno być dążenie do poprawy funkcjonowania tych osób. Dlatego uczestnikami Programu mogą być również dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, jak wskazano wyżej.

Dane liczbowe:

Według danych z Elektronicznego Krajowego Systemu Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności (z dnia 14 września 2022 r.) liczba:

- 1) dzieci niepełnosprawnych z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, w wieku poniżej 16 lat wynosi 101 521;
- 2) osób zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności osób pomiędzy 16. a 18. rokiem życia wynosi 67 369;
- 3) osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności, zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności osób po 18. roku życia wynosi 947 867;
- 4) osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności osób po 18. roku życia wynosi 1 386 320.

III. Cele i adresaci Programu

1. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w Życiu społecznym, których adresatami są:
 - 1) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji; oraz
 - 2) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo

- c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
2. Usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy w:
 - 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
 - 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
 - 3) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
 - 4) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);
 - 5) zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.
 3. W ramach Programu planuje się wprowadzić usługi asystencji osobistej dla uczestników w łącznej liczbie nie mniejszej niż 6000 osób.
 4. Dodatkowym założeniem jest, aby minimum 70% uczestników stanowiły osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia, tj.:
 - 1) osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz
 - 2) dzieci niepełnosprawne z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji- w tym osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi (przez niepełnosprawność sprzężoną rozumie się posiadanie orzeczenia ze wskazaniem co najmniej dwóch przyczyn niepełnosprawności) i trudnościami związanymi z mobilnością i komunikacją.
 5. Realizatorem Programu mogą być podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - posiadające statutowy zapis o prowadzeniu działań na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz faktycznie prowadzące działalność na rzecz tych osób przez okres co najmniej 3 lat przed dniem złożenia oferty.
 6. Realizator Programu jest zobowiązany do samodzielnego realizowania Programu i nie może powierzyć jego realizacji w całości ani w części podmiotowi trzeciemu, z

zastrzeżeniem możliwości zatrudnienia asystentów osób niepełnosprawnych w dowolnej formie według wyboru realizatora Programu, o czym mowa w części IV ust. 19.

IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Program zapewnia usługi asystencji osobistej świadczone uczestnikom przez asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, zwanego dalej także „asystentem” lub w liczbie mnogiej „asystentami”.
2. Program zakłada przyznanie dofinansowania realizatorom Programu na świadczenie usług asystencji osobistej, która będzie dostosowana do potrzeb uczestnika.
3. Usługi asystencji osobistej mogą świadczyć osoby, nie będące członkami rodziny uczestnika:
 - 1) posiadające dokument potwierdzający uzyskanie kwalifikacji na następujących kierunkach: asystent osoby niepełnosprawnej¹⁾, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, pedagog, psycholog, terapeuta zajęciowy, pielęgniarka, fizjoterapeuta; lub
 - 2) posiadające co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym np. doświadczenie zawodowe, udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu; lub
 - 3) wskazane przez uczestnika lub jego opiekuna prawnego, pod warunkiem, że osoba wskazana spełnia przynajmniej jeden z warunków, o których mowa w pkt 1 lub 2. Posiadanie doświadczenia, o którym mowa w pkt 2, może zostać udokumentowane pisemnym oświadczeniem np. przez podmiot, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym²⁾.
4. Na potrzeby realizacji Programu za członków rodziny uczestnika uznaje się wstępnych lub zstępnych, małżonka, rodzeństwo, teściów, macochę, ojczyma oraz osobę pozostającą

¹⁾ Zawód asystenta osoby niepełnosprawnej jest wymieniony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2018 r. poz. 227, z późn. zm.) pod symbolem 341201 w ramach grupy: Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej (symbol 3412).

²⁾ Przez podmiot, który zlecał udzielanie bezpośredniej pomocy osobie niepełnosprawnej, należy również rozumieć osobę fizyczną, która zleciła udzielenie bezpośredniej pomocy osobie niepełnosprawnej lub opiekuna prawnego. Przez zlecenie należy rozumieć, nie tylko umowy cywilnoprawne, ale również umowy o pracę.

we wspólnym pożyciu, a także osobę pozostającą w stosunku przysposobienia z uczestnikiem.

- 5.—W pierwszej kolejności, asystentem może zostać osoba wskazana przez uczestnika lub jego opiekuna prawnego, z uwzględnieniem postanowień ust. 3 pkt 3. Jeżeli asystent nie zostanie wskazany przez uczestnika lub jego opiekuna prawnego, asystenta wskazuje realizator Programu, z uwzględnieniem postanowień ust. 3 pkt 1 lub 2.
6. W przypadku, gdy usługi asystencji osobistej będą świadczone na rzecz dzieci niepełnosprawnych do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, w odniesieniu do osoby, która ma świadczyć usługi asystencji osobistej, wymagane są także:
 - 1) zaświadczenie o niekaralności;
 - 2) informacja o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym w postaci wydruku pobranej informacji z Rejestru;
 - 3) pisemna akceptacja osoby asystenta ze strony rodzica lub opiekuna prawnego dziecka z niepełnosprawnością.
7. Realizator Programu przyznaje usługę asystencji osobistej na podstawie Karty zgłoszenia do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, której wzór stanowi załącznik nr 3 do Programu.
8. Usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy asystenta w:
 - 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
 - 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
 - 3) załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
 - 4) korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);
 - 5) zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.
- 9.—Usługa asystencji osobistej na terenie szkoły może być realizowana wyłącznie w przypadku, gdy szkoła nie zapewnia tej usługi.
- ~~10.—~~Wzór karty zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej stanowi załącznik nr 7 do Programu.
- ~~11.—~~Zadaniem asystenta nie jest podejmowanie decyzji za osobę niepełnosprawną, lecz wyłącznie udzielanie jej pomocy lub wsparcia w realizacji osobistych celów.

- ~~12.~~ Asystent realizuje usługi wyłącznie na rzecz osoby niepełnosprawnej, na podstawie jej decyzji lub decyzji opiekuna prawnego, a nie dla osób trzecich, w tym członków rodziny osoby niepełnosprawnej.
13. W godzinach realizacji usług asystencji osobistej nie mogą być świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.), inne usługi finansowane w ramach Funduszu lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie, o którym mowa w ust. 8, finansowane ze środków publicznych.
14. Usługi asystencji osobistej mogą być realizowane przez 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, przy czym przez tą samą osobę maksymalnie do 12 godzin na dobę. Przez dobę należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której asystent rozpoczyna realizację usługi asystencji osobistej. Do czasu realizacji usługi asystencji osobistej nie wlicza się czasu dojazdu do i od uczestnika.
- ~~15.~~ Do czasu realizacji usług asystencji osobistej wlicza się czas oczekiwania/gotowości na świadczenie usług nie dłuższy niż 90 minut. Jeżeli czas oczekiwania wynosi więcej niż 90 minut, wówczas usługę dojazdu do wybranego miejsca i powrotu z niego rozlicza się jako dwie odrębne usługi powiększone łącznie o 90 minut trwania.
- ~~16.~~ Rodzaje usług i ich zakres godzinowy powinny być uzależnione od osobistej sytuacji osoby niepełnosprawnej z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności uczestnika, z zastrzeżeniem ust. 17.
- ~~17.~~ Limit godzin usług asystencji osobistej finansowanych ze środków Funduszu przypadających na jedną osobę z niepełnosprawnością w danych roku kalendarzowym wynosi nie więcej niż³:
- 1) 840 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
 - 2) 720 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - 3) 480 godzin rocznie dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną;
 - 4) 360 godzin rocznie dla:

³ Limit dotyczy godzin usług asystencji osobistej świadczonych w ramach wszystkich programów Ministra w zakresie usług asystencji osobistej.

- a) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
 - b) osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
18. Usługi asystencji osobistej będą realizowane przez asystentów, o których mowa w ust. 3.
19. Decyzję w zakresie wyboru formy zatrudnienia asystentów podejmuje realizator Programu.
- ~~20.~~ Za realizację usługi asystencji osobistej, uczestnik nie ponosi odpłatności.
21. W ramach Programu realizator Programu może otrzymać wsparcie finansowe do wysokości 100% kosztów realizacji przez asystenta usługi asystencji osobistej.
22. Koszt jednej godziny zegarowej wynagrodzenia asystenta za zrealizowaną usługę asystencji osobistej nie może przekroczyć 40 zł brutto wraz z kosztami pracy zatrudniającego⁴. Nie jest dopuszczalne pokrywanie z tej kwoty kosztów administracyjnych realizatora Programu.
- ~~23.~~ Po przekroczeniu limitu godzin, o którym mowa w ust. 17, realizator Programu może przyznać kolejne godziny usług asystencji osobistej w ramach środków własnych.
24. Realizator Programu dokonuje rozliczenia usług asystencji osobistej na podstawie wypełnionej Karty realizacji usług asystencji osobistej, której wzór stanowi załącznik nr 4 do Programu.
25. Realizator Programu obowiązany jest dokonywać doraźnych kontroli i monitorowania świadczonych usług asystencji osobistej. Czynności w zakresie kontroli i monitorowania, dokonywane i dokumentowane są bezpośrednio w miejscu realizacji usług asystencji osobistej.
26. Realizator Programu jest zobowiązany do zapewniania dostępności w zakresie realizacji Programu osobom ze szczególnymi potrzebami, co najmniej w zakresie określonym minimalnymi wymaganiami, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o

⁴ Przez koszty pracy zatrudniającego należy rozumieć sumę wynagrodzeń (brutto) oraz składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, poniesionych przez zatrudniającego.

zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062, z późn. zm.), z zastrzeżeniem ust. 27.

27. Jeżeli Realizator Programu nie jest w stanie, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, zapewnić dostępności osobie ze szczególnymi potrzebami w zakresie, o którym mowa w ust. 26, Realizator Programu jest zobowiązany zapewnić takiej osobie dostęp alternatywny w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
28. Realizator Programu, wykonując umowę, jest zobowiązany stosować rozwiązania zapewniające dostępność, o których mowa w ustawie z dnia z 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w sposób adekwatny do rodzaju i zakresu działań przewidzianych w Programie. Obowiązek zapewniania dostępności nie dotyczy całokształtu działalności realizatora Programu a jedynie realizacji zadania, które jest finansowane na podstawie umowy.

V. Kwalifikowalność kosztów

1. Ze środków Funduszu będą pokrywane koszty związane bezpośrednio z realizacją usług asystencji osobistej, o których mowa w ust. 3.
2. Niedozwolone jest podwójne finansowanie tego samego wydatku związanego z realizacją usług asystencji osobistej, zarówno w ramach Programu, jak i w ramach innych programów lub projektów finansowanych ze środków publicznych. Niedozwolone jest pobieranie opłat od uczestników.
3. Kosztami związanymi z realizacją usług asystencji osobistej są:
 - 1) koszty bezpośrednio związane z realizacją usług asystencji osobistej, tj.:
 - a) wynagrodzenie asystenta za wykonaną usługę asystencji osobistej,
 - b) koszt zakupu jednorazowych biletów komunikacji publicznej/prywatnej dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi oraz koszt przejazdów asystentów własnym/ udostępnionym przez osobę trzecią/innym środkiem transportu np. taksówką w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji usług wymienionych w treści Programu,
 - c) koszt zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne itp. dla asystenta towarzyszącego uczestnikowi,

- d) koszt ubezpieczeń OC oraz NNW asystentów związanych ze świadczeniem usług asystencji osobistej, w wysokości nie większej niż 150 zł rocznie, przy czym zapewnienie ubezpieczenia od OC jest obowiązkiem realizatora Programu;
- 2) koszty pośrednio związane z realizacją usług asystencji osobistej (koszty administracyjne), w wysokości nieprzekraczającej 10% kosztów bezpośrednich, o których mowa w pkt 1, tj.:
- a) wynagrodzenie kadry administracyjnej realizatora Programu, której powierzono zadania związane z realizacją usług asystencji osobistej, w tym koszty obsługi księgowej związanej z wykonywaniem zadań w ramach Programu,
 - b) wynagrodzenie koordynatora Programu,
 - c) koszt zakupu materiałów biurowych niezbędnych do realizacji zadań w ramach Programu,
 - d) koszt połączeń telefonicznych asystentów związanych z realizacją zadań w ramach Programu.
4. Koszty, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. b i c, mogą być uwzględnione w wysokości:
- 1) nie większej niż 300 zł miesięcznie na asystenta wykonującego usługę asystencji osobistej dla jednej osoby niepełnosprawnej;
 - 2) nie większej niż 500 zł miesięcznie na asystenta pod warunkiem, że wykonuje on usługę asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej oraz gdy, koszty te związane są ze świadczeniem usług asystencji osobistej dla więcej niż jednej osoby niepełnosprawnej.
5. W przypadku wystąpienia oszczędności w ramach kosztów, o których mowa w ust. 3 pkt 1 lit. b-d, istnieje możliwość przesunięcia ich do kategorii kosztów, o której mowa w ust. 3 pkt 1 lit. a, z zastrzeżeniem części IV ust. 22.
6. Koszty będą kwalifikowalne, jeżeli:
- 1) z usługi asystencji osobistej u jednego asystenta w tym samym czasie będzie korzystać jeden uczestnik;
 - 2) koszt przejazdu asystentów własnym/udostępnionym przez osobę trzecią/innym środkiem transportu np. taksówką w związku z wyjazdami, które dotyczą realizacji

- usług wymienionych w treści Programu, jest wliczony w czas pracy asystenta wyłącznie w przypadku jednoczesnego przejazdu asystenta i uczestnika;
- 3) będzie prowadzona ewidencja biletów komunikacji publicznej/prywatnej jednorazowych, zawierająca m.in. informacje dotyczące: daty pobrania biletów, liczby pobranych biletów, danych asystenta, daty i celu podróży (załącznik nr 6 do Programu – Wzór ewidencji biletów komunikacyjnych w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023);
 - 4) będzie prowadzona ewidencja przebiegu pojazdu stanowiącego własność asystenta/udostępnionego przez osobę trzecią (załącznik nr 5 do Programu - Wzór ewidencji przebiegu pojazdu w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023) lub ewidencja kosztów przejazdu innym środkiem transportu, np. taksówką, zawierająca następujące informacje: dane asystenta, datę i cel podróży, do której należy dołączyć dowód poniesienia wydatku, np. rachunek, paragon, fakturę dokumentującą ww. przejazd.
7. W przypadku niewykorzystania całej kwoty środków przeznaczonych na koszty pośrednie realizator Programu może przeznaczyć je na wydatki związane z bezpośrednią realizacją Programu.
 8. Koszty będą kwalifikowalne, jeżeli zostaną faktycznie poniesione w okresie realizacji Programu, tj. od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.
 9. W przypadku zawarcia umowy po dniu rozpoczęcia realizacji zadania istnieje możliwość zrefundowania ze środków Funduszu kosztów kwalifikowalnych poniesionych w związku z realizacją zadania od dnia 1 stycznia 2023 r. W tym przypadku za termin rozpoczęcia realizacji zadania przyjmuje się dzień uznania poniesionych kosztów.
 10. Za datę poniesienia kosztu przyjmuje się w przypadku wydatków pieniężnych:
 - 1) ponoszonych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą – datę obciążenia rachunku bankowego podmiotu realizującego usługi asystencji osobistej, tj. datę księgowania operacji;
 - 2) ponoszonych kartą kredytową lub innym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności – datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub innego instrumentu, pod warunkiem dokonania spłaty tej należności do końca okresu rozliczeniowego danego instrumentu płatniczego.

11. Środki Funduszu, przyznane na realizację Programu, muszą być wykorzystane zgodnie z Programem oraz z umową zawartą pomiędzy Ministrem a realizatorem Programu.
12. Realizatorzy Programu, którzy uzyskali Środki Funduszu, są obowiązani do ich rozliczenia w sposób i w terminach wskazanych w umowie zawartej z Ministrem, a także do zwrotu niewykorzystanej ich części, w sposób i terminach wskazanych w umowie zawartej z Ministrem, zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).
13. Kosztami niekwalifikowalnymi są w szczególności:
 - 1) odsetki od zadłużenia;
 - 2) kwoty i koszty pożyczki lub kredytu;
 - 3) kary i grzywny;
 - 4) wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
 - 5) podatek od towarów i usług (VAT), który może zostać odzyskany na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2022 r. poz. 931, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
 - 6) odsetki za opóźnienie w regulowaniu zobowiązań oraz odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat należności budżetowych i innych należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.);
 - 7) spłata zaległych zobowiązań finansowych realizatora Programu;
 - 8) koszty leczenia i rehabilitacji osób;
 - 9) amortyzacja;
 - 10) leasing;
 - 11) rezerwy na pokrycie przyszłych spłat lub zobowiązań;
 - 12) nagrody, premie, ekwiwalent za urlop, zasiłki chorobowe i koszt przejazdu asystenta do i od uczestnika;
 - 13) usługi asystencji osobistej świadczone przez członków rodziny, opiekunów prawnych lub osoby faktycznie zamieszkujące razem z uczestnikiem.

VI. Tryb realizacji Programu

1. Realizacja Programu następuje w trybie otwartego konkursu ofert, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
2. Zasady otwartego konkursu ofert, w tym zasady składania ofert, kryteria oceny oraz zasady przyznawania i rozliczania dofinansowania są zawarte w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert w ramach Programu.
3. Minister określi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert w ramach Programu wymagania, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym. Dodatkowo wskazane zostaną także:
 - 1) kryteria wyboru oferty;
 - 2) tryb dokonania wyboru oferty oraz termin ogłoszenia wyników otwartego konkursu ofert;
 - 3) sprawozdanie z realizacji Programu.
4. Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert w ramach Programu zostanie zamieszczone:
 - 1) na stronach internetowych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zwanego dalej „Ministerstwem”, www.gov.pl/rodzina, oraz Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych www.niepelnosprawni.gov.pl;
 - 2) na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej.
5. Oferty należy składać na formularzu oferty, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do Programu oraz załącznik do ogłoszenia o otwartym konkursie ofert w ramach Programu.
6. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, może złożyć tylko jedną ofertę. W przypadku podmiotów, których oddziały terenowe lub okręgowe nie posiadają osobowości prawnej (wymagane jest, aby były wpisane do KRS centralnej organizacji), podmioty takie mogą złożyć więcej niż jedną ofertę, w celu realizacji Programu przez wskazany w ofercie oddział. W takim przypadku, określony oddział może zostać wskazany do realizacji Programu tylko w jednej ofercie. Stroną umowy będzie podmiot, który złożył ofertę, w celu realizacji Programu przez oddział wskazany w ofercie.
7. Złożenie oferty nie jest równoznaczne z zapewnieniem przyznania dofinansowania lub przyznaniem dofinansowania we wnioskowanej wysokości.

8. Oferty niekompletne lub złożone na niewłaściwym formularzu nie podlegają uzupełnieniu i nie będą rozpatrywane.
9. W przypadku przyjęcia oferty, Minister może żądać wyjaśnień i dodatkowych informacji, w szczególności w zakresie kalkulacji kosztów planowanego zadania.
10. W celu przeprowadzenia otwartego konkursu ofert w ramach Programu i dokonania wyboru najkorzystniejszych ofert Minister powołuje komisję konkursową.
11. Minister zamieszcza listę zatwierdzonych ofert wraz z kwotą przyznanych Środków Funduszu na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej.
12. Od decyzji Ministra w sprawie rozstrzygnięcia konkursu nie przysługuje odwołanie.
13. Zatwierdzenie przez Ministra listy ofert wraz z kwotą przyznanych Środków Funduszu nie powoduje powstania roszczenia o zawarcie umowy.

VII. Finansowanie Programu

1. Źródłem finansowania Programu są Środki Funduszu.
2. Dysponentem Środków Funduszu jest Minister. Na realizację Programu w 2023 r. przeznacza się kwotę 105 mln zł (słownie: sto pięć milionów złotych).
3. Minister przekazuje Środki na realizację Programu na podstawie umów zawartych z realizatorami Programu.
4. Realizatorzy Programu są obowiązani do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla Środków Funduszu oraz prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych Środków i dokonywanych z tych Środków wydatków, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
5. Minister może pokryć koszty obsługi Programu do wysokości faktycznie poniesionej przez Ministra, nie większej niż 2,5% Środków przekazanych na realizację Programu, w ramach planu finansowego Funduszu na 2023 r. w pozycji koszty obsługi zadań.
6. Minister może także pokryć koszty działań promocyjno-informacyjnych Ministra związanych z Programem, w wysokości nieprzekraczającej kwoty 100 tys. zł, w ramach planu finansowego Funduszu na 2023 r. w pozycji „koszty realizacji zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych”.

VIII. Terminy realizacji Programu

Program będzie realizowany od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

IX. Przetwarzanie danych osobowych

1. Jeżeli w związku z realizacją Programu zaistnieje potrzeba przetwarzania danych osobowych osób fizycznych przez realizatora Programu, realizator Programu będzie wykonywać obowiązki administratora danych osobowych tych osób zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w tym ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”. W szczególności realizator Programu przekaże tym osobom informacje, o których mowa w art. 13 lub w art. 14 RODO. W tym celu realizator Programu przekaże osobie fizycznej, o której mowa w zdaniu pierwszym, pisemną informację o przetwarzaniu jej danych osobowych, co może nastąpić w szczególności poprzez przekazanie osobie fizycznej formularza przetwarzania danych osobowych zgodnego z ustalonym wzorem przez realizatora Programu. Podpisany egzemplarz informacji lub formularza, realizator Programu zachowa w dokumentacji finansowo-rzeczowej dotyczącej realizacji umowy.
2. Za realizację obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 lub art. 14 RODO, pełną odpowiedzialność ponosi realizator Programu.
3. Realizator programu będzie przetwarzać dane osobowe, o których mowa w ust. 1, w celach dotyczących: zadania realizowanego w interesie publicznym, realizacji świadczeń związanych z wykonaniem przedmiotu umowy, realizacji obowiązków wynikających z umowy, rozliczenia otrzymanych środków Funduszu lub wypełniania obowiązku prawnego.
4. Dane osób fizycznych przetwarzane przez realizatora Programu, w szczególności dane uczestników mogą być udostępniane Ministrowi jako odrębnemu administratorowi do celów sprawozdawczych, kontrolnych oraz nadzoru.
5. W przypadku udostępniania Ministrowi danych osób, o których mowa w ust. 4, realizator Programu zrealizuje w imieniu Ministra jako odrębnemu administratorowi obowiązek wynikający z art. 14 RODO oraz poinformuje te osoby o przetwarzaniu ich danych przez

Ministra. Wzór klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej stanowi załącznik nr 9 do Programu.

X. Zadania podmiotów realizujących Program:

1. Do zadań Ministra należy:

- 1) opracowanie Programu;
- 2) przygotowanie wzorów:
 - a) oferty realizacji zadania publicznego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, której wzór stanowi załącznik nr 1 do Programu,
 - b) sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do Programu,
 - c) karty zgłoszenia do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, której wzór stanowi załącznik nr 3 do Programu,
 - d) karty realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, której wzór stanowi załącznik nr 4 do Programu,
 - e) ewidencji przebiegu pojazdu, w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, której wzór stanowi załącznik nr 5 do Programu,
 - f) ewidencji biletów komunikacyjnych w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 której wzór stanowi załącznik nr 6 do Programu,
 - g) karty zakresu usług asystencji osobistej do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, który stanowi załącznik nr 7 do Programu,
 - h) umowy w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023, który stanowi załącznik nr 8 do Programu,

- i) klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, który stanowi załącznik nr 9 do Programu;
 - 3) ogłoszenie Programu oraz zamieszczenie ogłoszenia o otwartym konkursie ofert w ramach Programu na stronach internetowych Ministerstwa www.gov.pl/rodzina, oraz Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych www.niepelnosprawni.gov.pl oraz na stronie podmiotowej Ministra w Biuletynie Informacji Publicznej;
 - 4) przygotowanie otwartego konkursu ofert w ramach Programu;
 - 5) powołanie komisji konkursowej;
 - 6) przeprowadzenie otwartego konkursu ofert;
 - 7) zawarcie umów z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w sprawie przekazania Środków Funduszu przyznanych w ramach Programu na realizację zadań;
 - 8) monitorowanie i kontrola realizacji zadań realizatorów Programu wynikających z Programu;
 - 9) akceptacja sprawozdań składanych przez realizatorów Programu.
2. Do zadań podmiotów, o którym mowa w art. 3 ust. 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie należy:
- 1) złożenie oferty w konkursie oraz zawarcie umowy z Ministrem w sprawie przekazania Środków Funduszu przyznanych w ramach Programu na realizację zadań;
 - 2) realizacja Programu poprzez wykonanie zakresu rzeczowo-finansowego oferty przyjętej przez Ministra w ramach otwartego konkursu ofert do dofinansowania;
 - 3)** sporządzenie i przekazanie Ministrowi sprawozdania zawierającego rozliczenie Środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym.

XI. Monitoring, sprawozdawczość, kontrola Programu

1. Minister monitoruje realizację Programu, w celu sprawdzenia rezultatów realizowanych działań.
2. Minister sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania publicznego przez realizatorów Programu, w tym wydatkowania przekazanego dofinansowania.
3. Realizatorzy Programu, którzy otrzymali od Ministra Środki Funduszu, są obowiązani do sporządzania i przekazywania Ministrowi rozliczenia Środków Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Programu.
4. Do sprawozdania nie załącza się faktur (rachunków), które należy przechowywać zgodnie z obowiązującymi przepisami i udostępniać podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych. Realizatorzy Programu nie mają również obowiązku załączania do sprawozdania kopii umów cywilnoprawnych (umowa o dzieło, umowa zlecenie), kopii list płac oraz innych dokumentów i materiałów mogących dokumentować działania faktyczne podjęte przy realizacji zadania (np. listy uczestników projektu, publikacje wydane w ramach projektu). Jednakże na żądanie Ministra, realizatorzy Programu mają obowiązek przedłożyć w formie papierowej ww. dokumenty.
5. Akceptacja sprawozdań złożonych przez realizatorów Programu następuje w terminie do dnia 30 kwietnia 2024 r.
6. W terminie do dnia 30 czerwca 2024 r. Minister sporządzi zbiorcze sprawozdanie z realizacji Programu.

Załączniki do Programu:

1. Wzór oferty realizacji zadania publicznego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 1 do Programu oraz do ogłoszenia o otwartym konkursie ofert w ramach Programu);
2. Wzór sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 2 do Programu);
3. Wzór karty zgłoszenia do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 3 do Programu);
4. Wzór karty realizacji usług asystencji osobistej w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 4 do Programu).;
5. Wzór ewidencji przebiegu pojazdu, w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 5 do Programu);
6. Wzór ewidencji biletów komunikacyjnych w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 6 do Programu);
7. Wzór karty zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej do Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 7 do Programu);
8. Wzór umowy w sprawie wysokości i trybu przekazywania Środków Funduszu na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 (załącznik nr 8 do Programu);
9. Wzór klauzuli informacyjnej RODO w ramach Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” – edycja 2023 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, (załącznik nr 9 do Programu).